

Forord ved Steen Wackerhausen

De personer, som gerne så sygeplejen reduceret til en teknisk videnskabelig disciplin, hvis kerneindhold er naturvidenskabelige facts og standardiserede procedure, vil næppe føle sig motiveret for at læse Birklers bog. De vil formodentligt afvise bogen (uden at have læst den!) som nok et eksempel på humanistisk-filosofisk snak uden relevans – ja, måske ligefrem skadelig - for sygeplejens professionelle faglighed. Hvorfor i alverden skulle sygeplejersker dog beskæftige sig med filosofi og filosofiske problemstillinger? Svaret er enkelt: Fordi filosofiske problemstillinger er en uundgåelig del af den sygeplejefaglige hverdag og praksis! Dermed er også sagt, at sygeplejersker ikke skal beskæftige sig med filosofi for filosofiens skyld, men for sygeplejens skyld - og for patienternes skyld! Sagen er, at sygeplejersken dagligt står i situationer, hvor anatomi, fysiologi, sygdomslære, farmakologi osv. samt etablerede rutiner ikke alene giver svaret eller løsningen. Situationer hvor det rigtige og det rette ikke er givet på forhånd eller velbeskrevet i en lærebog. Situationer som ikke lader sig standardisere, fordi patienterne er forskellige og arbejds- og livsvilkår er under forandring. Eller sagt på en anden måde: Situationer som kræver humanistiske og filosofisk-etiske overvejelser for at gøre det rette og det rigtige i sygeplejefaglig henseende. Birklers bog giver talrige eksempler på sådanne situationer og tydeliggør nødvendigheden af filosofisk-refleksive kompetencer, hvis sygeplejen (og sundhedsarbejdet generelt) skal udføres kompetent og på bedst mulig måde. Og hvis sygeplejepraksis ikke skal stagnere i uhensigtsmæssige og fastfrosne rutiner, men derimod udvikle sig dynamisk og kunne navigere under ændrede arbejdsbetingelser, målsætninger og patientvilkår.

I modsætning til mange modstår Birkler fristelsen til at skrive højtflyvende – og ofte svært uforståeligt – om abstrakte filosofiske problemstillinger. Tværtimod skriver Birkler med en letflydende, billedrig og forståelig pen, som på en engagerende og nærværende måde viser, hvordan ”abstrakte filosofiske problemstillinger” har en meget konkret og uundgåelig tilstedeværelse i den daglige sygeplejepraksis.

Det er ikke blot en lærebog, som Birkler har skrevet, men i høj grad også en debatbog, som inviterer til selvstændig refleksion samt med- og modspil. Af samme grund vil bogens læsere næppe være enige i alle Birklers synspunkter – hvilket i sagens natur heller ikke har været Birklers hensigt - men få læsere vil være uenige i, at der er tale om en engagerende bog om væsentlige problemstillinger. En bog, som gennem dens fordringer til læseren om med- og modspil, kan være med til at udvikle de refleksive-filosofiske kompetencer, som i stigende grad er nødvendige for udførelsen af en højt kompetent sygeplejefaglig praksis.